asustamata soo-alade, et peajõena Kesk-Tartumaast läbi Peipsisse suubuda. Tema üldpikkusest langeb 55% Virtsjärve ning Tartu ja 45% Tartu ning Peipsi vahemikku. Seega asub Tartu umbes Virtsjärve-Peipsi veetee keskel. Tartust ülalpool silmuskleb võrdlemisi kitsas ja madal Emajõgi.

Linna administratiivseisse või füsiognoomilistesse piiridesse kuulub Emajõgi 7.6 või 4.7 km:i pikkuselt. Pea sirgjoonelise vesilindina ulatub ta Botaanika-aia juurde, teeb siis Kalda tänava ning Söögi- ja Kaubaturu kohal looke itta, pöördub aga elektrivabriku kohalt lõunakakku, voolab samas suunas Jõe tänavani ja lookleb edasi linna piiridest välja. Viimaseis on ta laius vahelduv: kitsaim on ta Uueturu tänava ja Kalaturu vahel (umbes 40 m), kõige laiem (ligi 100 m) Kartuli ja Jõe tänava kohal ning elektrivabrikust idas.

J. Kraanig'i foto.

200. joon. Suurvesi Tartus 27. aprillil 1924.
Vee all on Puu tänav.

Linnast ülalpool on Emajõgi laevasõidule soodsaim suurvee ajal. Sügavalt käivaile aluseile on aga selles jõe-osas kardetavad Muuga ja Kärevere ning Lustivere ja Kaabe kärestikud, sest igaühes neist esineb kive rohkem kui 200 m:i pikkuselt. Tartust allpool on Emajõgi laevatav terve navigatsiooniaja jooksul (märtsist või aprillist — novembrini). Navigatsiooniaja pikkuse määrab aga eeskätt jääkate.

Jõe kinnikülmumine ja avanemine sünnib ilma olulise jäämineküta lühikese aja — enamasti mõne tunni — jooksul. Sageli esineb linna kohal jääminek mõni aeg peale jõe avanemist. See ei ole aga mingis ühenduses jõe enda lahtiminekuga, vaid seda kutsub esile Virtsjärve jää, mis olenedes tuuleoludest jõge mööda alla liigub. Vahel — võrdlemisi harva — takistab laevasõitu ka madal suvine